

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. R.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2013, č. j. 22 Az 15/2012 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně (dále také „krajský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 31. 1. 2013, č. j. 22 Az 15/2012 - 23, zamítl žalobu V. R. proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 3. 10. 2012, č. j. OAM-262/ZA-ZA04-ZA04-2012, jímž bylo rozhodnuto tak, že se zamítá jako zjevně nedůvodná žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a z důvodu nedostatku finančních prostředků požádal stěžovatel k ochraně svých práv i o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění podmínek řízení, neboť pouze v tomto případě může být uvedený mimořádný opravný prostředek správním soudem meritorně projednán.

Podle ust. § 49 odst. 2 o. s. ř. nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost

odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastižen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu.

Podle ust. § 49 odst. 4 o. s. ř. nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.

Podle ust. § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.

Podle ust. § 40 odst. 2 s. ř. s. lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

Podle ust. § 40 odst. 4 s. ř. s. je lhůta zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.

Podle ust. § 106 odst. 2 první věty s. ř. s. kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, a bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení tohoto usnesení.

Stěžovateli byl prostřednictvím držitele poštovní licence doručován napadený rozsudek krajského soudu ze dne 31. 1. 2013, č. j. 22 Az 15/2012 – 23, do vlastních rukou (doručenka typ I.) na adresu Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5, Havířov. Vzhledem k tomu, že adresát nebyl zastižen, byla zásilka (písemnost) uložena a připravena k vyzvednutí dne 4. 3. 2013 se zanecháním výzvy k vyzvednutí zásilky. Adresát si však zásilku s rozsudkem krajského soudu v uložní době nevyzvedl a jelikož tak neučinil ani ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl (§ 49 odst. 4 o. s. ř.). V tomto případě to znamenalo, že zásilka s uvedeným rozsudkem krajského soudu byla doručena adresátovi ve čtvrtek dne 14. 3. 2013. Se zřetelem k tomu, že si adresát zásilku (písemnost) nevyzvedl v uložní době, byla vložena do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky dne 18. 3. 2013. Lhůta dvou týdnů od doručení rozhodnutí, v níž bylo třeba podat kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu podle výše uvedených zákonných ustanovení (§ 40 odst. 2 s. ř. s., § 106 odst. 2 první věty s. ř. s.), tak skončila uplynutím čtvrtku dne 28. 3. 2013. Vzhledem k tomu, že stěžovatel podal kasační stížnost proti napadenému rozsudku krajského soudu datovanou dnem 3. 4. 2013 k poštovní přepravě až ve středu dne 3. 4. 2013, stalo se tak zjevně po uplynutí lhůty dvou týdnů k podání kasační stížnosti, jejíž zmeškání nelze prominout (§ 106 odst. 2 věta poslední

pokračování

s. ř. s.). Kasační stížnost byla nakonec doručena Nejvyššímu správnímu soudu až dne 4. 4. 2013.

Nejvyšší správní soud proto z výše uvedených důvodů považuje kasační stížnost V. R. proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2013, č. j. 22 Az 15/2012 - 23, za opožděně podanou.

Na tomto závěru nemohou změnit nic ani výhrady stěžovatele obsažené v kasační stížnosti, jež směřují proti postupu při doručování rozsudku.

Stěžovatel uvádí, že krajský soud rozsudkem ze dne 31. 1. 2013, č. j. 22 Az 15/2012 - 23, zamítl jeho žalobu jako nedůvodnou a vyhotovený rozsudek mu zaslal na adresu Pobytového střediska Havířov, kde byl přihlášen k pobytu. V době, kdy byl rozsudek doručen na uvedenou adresu, se však již nezdržoval v pobytovém středisku, neboť pobýval v soukromí u přátel v Praze. Ustanovení § 24 odst. 1 zákona o azylu přitom stanoví, že se písemnosti doručují do vlastních rukou žadatele do místa jeho hlášeného pobytu. Tímto místem byla ale již adresa v Praze, neboť tuto adresu označil před odchodem z pobytového střediska jako místo svého dalšího pobytu. Z uvedených důvodů proto považuje doručení rozsudku krajského soudu za neúčinné podle ust. § 50d o. s. ř. (nemohl se z omluvitelných důvodů seznámit s doručovanou písemností).

Námítky stěžovatele nejsou opodstatněné.

Podle ust. § 46b písm. a) o. s. ř., neuvedl-li adresát ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu adresu místa v České republice, na kterou mu mají nebo mohou být doručovány písemnosti, je adresou pro doručování u písemnosti doručované prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce u fyzické osoby adresa evidovaná v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti^{58b}); není-li taková adresa evidována, adresa místa trvalého pobytu vedená podle zvláštního právního předpisu^{58c}) nebo adresa místa pobytu cizince na území České republiky podle druhu pobytu cizince.

Z uvedeného vyplývá, že adresátovi má být doručováno především na adresu, kterou soudu uvedl ve svém podání nebo při jiném procesním úkonu. Pokud však adresát žádnou takovou adresu neuvedl, soud bude při doručování písemností prostřednictvím doručujícího orgánu nebo prostřednictvím účastníka či jeho zástupce písemnosti zasílat na náhradní adresu pro doručování stanovenou zákonem (zákonnou nebo povinnou doručovací adresu).

V poznámce pod čarou 58c zákonodárce odkazuje na ust. § 77 zákona o azylu. Místem hlášeného pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany je podle zákona o azylu azylové zařízení, do něhož je ministerstvem umístěn (§ 77 odst. 1 zákona o azylu). Z evidence odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra vyplývá, že místem hlášeného pobytu stěžovatele je od 18. 10. 2012 Pobytové středisko Havířov a že stěžovatel nepožádal o změnu místa hlášeného pobytu (§ 77 odst. 2 zákona o azylu).

V tomto případě byly v souladu se zákonem (§ 42 odst. 5 s. ř. s.) užity pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.

Krajský soud doručoval stěžovateli rozsudek ze dne 31. 1. 2013, č. j. 22 Az 15/2012 – 23, správně na adresu Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5, Havířov. Stěžovatel měl sice v době od 26. 2. 2013 do 26. 3. 2013 povoleno opuštění pobytového střediska na tzv. propustku do Prahy, ale pražská adresa uvedená v rámci propustky nebyla adresou pro doručování (ostatně stěžovatel krajskému soudu ani nic nesdělil o adrese, na níž se bude zdržovat v rámci propustky). Dnem 27. 3. 2013 stěžovatel nakonec svévolně opustil Pobytové středisko Havířov. Nejsou však dány ani formální zákonné předpoklady aplikace ust. § 50d o. s. ř. Je tomu tak proto, že o neúčinnosti doručení může odesílající soud rozhodnout výlučně na návrh účastníka; není oprávněn ani povinen tuto neúčinnost posuzovat z úřední povinnosti s výjimkou případů nesporných řízení dle odstavce 2 tohoto ustanovení. Podle obsahu spisu a kasační stížnosti žádný takový návrh nebyl u krajského soudu jako odesílajícího soudu podán. Stěžovatel rovněž nic takového nesdělil ani Nejvyššímu správnímu soudu. Uvedený návrh navíc může podat jen ten účastník (nebo jeho zástupce), který se nemohl s písemností z omluvitelného důvodu seznámit, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo seznámit mohl (jde tedy o lhůtu subjektivní). Navrhovatel musí uvést den, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit; v návrhu musí označit důkazy, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu prokázána. Soud pak může žádosti vyhovět jen tehdy, jestliže navrhovatel prokáže existenci omluvitelného důvodu. Nic takového se rovněž podle obsahu spisu a tvrzení stěžovatele nestalo.

Podle ust. § 105 odst. 2 s. ř. s. stěžovatel musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Z tohoto ustanovení vyplývá, že povinné zastoupení stěžovatele v řízení o kasační stížnosti je zvláštní podmínkou řízení o kasační stížnosti, jejíž nedostatek lze sice odstranit, ale bez jejíhož splnění nelze vydat rozhodnutí ve věci samé.

Nejvyššímu správnímu soudu byla v této věci doručena dne 4. 4. 2013 kasační stížnost stěžovatele ze dne 3. 4. 2013 proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 3. 10. 2012, č. j. OAM-262/ZA-ZA04-ZA04-2012. Společně s kasační stížností stěžovatel požádal o ustanovení zástupce k ochraně svých práv z toho důvodu, že v České republice nevlastní žádný hmotný ani nehmotný majetek, kromě nejnutnějších věcí osobní potřeby, a po dobu azylového řízení ani v současné době nepracuje. Jelikož tato žádost nebyla blíže zdůvodněna a doložena, vyzval Nejvyšší správní soud dne 18. 4. 2013 stěžovatele, aby pravdivě a úplně vyplnil formulář potvrzení o osobních majetkových a výdělkových poměrech, tvrzené skutečnosti doložil a uvedl veškeré příjmy (jakékoliv povahy), aby bylo mimo jiné patrné, z jakých prostředků hradí běžné výdaje při pobytu mimo pobytové středisko, a tyto materiály zaslal Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě do jednoho týdne.

pokračování

Uvedená výzva byla stěžovateli doručena podle ust. § 50 odst. 2 o. s. ř. dne 6. 5. 2013, který však na ni nijak nereagoval.

Podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce navrhovatele, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Předpokladem pro osvobození od soudních poplatků je pak podle ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. nedostatek prostředků. Jelikož však stěžovatel na výzvu soudu nijak nereagoval a tvrzení o nedostatku prostředků nedoložil, nebyly splněny podmínky pro ustanovení zástupce dle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto rozhodl usnesením ze dne 13. 6. 2013, č. j. 7 Azs 10/2013 – 31, tak, že žádost stěžovatele o ustanovení zástupce zamítl. Současně stěžovatele tímto usnesením vyzval k tomu, aby ve lhůtě sedmi dnů ode dne doručení citovaného usnesení buď předložil plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, nebo ve stejné lhůtě prokázal, že on nebo jeho zaměstnanec má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Stěžovatel byl tímto usnesením upozorněn i na to, že nebude-li uvedené výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne.

Uvedené usnesení bylo stěžovateli doručeno podle ust. § 50 odst. 2 o. s. ř. dne 30. 7. 2013, který však na toto usnesení rovněž nijak nereagoval.

Nejvyšší správní soud z uvedeného uzavírá, že stěžovatel podle obsahu spisu nemá právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie, přičemž opak neprokázal. Stěžovatel přes výzvu Nejvyššího správního soudu (usnesení ze dne 13. 6. 2013, č. j. 7 Azs 10/2013 – 31) nepředložil ve stanovené lhůtě tomuto soudu ani plnou moc udělenou advokátovi, která by prokazovala zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti (ale ani žádnou jinou plnou moc či pověření dle § 105 odst. 2, věta za středníkem s. ř. s. pro svého zaměstnance nebo člena, který za stěžovatele jedná nebo jej zastupuje, jež mají vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie). Z uvedených důvodů stěžovatel neodstranil nedostatek zvláštní podmínky řízení o kasační stížnosti, spočívající v povinném zastoupení stěžovatele v řízení o kasační stížnosti proti uvedenému rozsudku krajského soudu.

Nejvyšší správní soud proto z výše uvedených důvodů považuje kasační stížnost V. R. proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2013, č. j. 22 Az 15/2012 - 23, též za věcně neprojednatelnou z důvodu nedostatku zvláštní podmínky řízení o kasační stížnosti (absence povinného zastoupení stěžovatele advokátem, resp. zaměstnancem nebo členem, kteří za stěžovatele jednají nebo jej zastupují a mají též vysokoškolské právnické vzdělání, jež je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie).

Nejvyšší správní soud proto usnesením odmítl kasační stížnost stěžovatele směřující proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2013, č. j. 22 Az 15/2012 - 23 [§ 46 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.].

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2013

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu